

ГЛЯЦІОЛОГІЯ (від лат. *glacies* — лід і *...логія*) — наука, що вивчає всі форми криги і снігового покриву на суходолі, льодового покриву водойм, підземних утворень льоду, а також фізичні властивості, діяльність і вплив на розвиток земної поверхні і клімат Землі. Г. як науку про льодовики започаткував швейцар. натураліст О. Соссюр, який досліджував гірські льодовики Альп (1779–96). У 20 ст. розпочався 2-й етап розвитку Г., що характеризувався широкими дослідженнями поляр. зледеніння (Д. Глен, К. Войтковський та ін.). Поглибленому вивченню усіх форм криги сприяла координація гляціолог. дослідж. під час проведення Першого (1882–83) і Другого (1932–33) Міжнар. поляр. років, а також Міжнар. геофіз. року (1957–58). Нині об'єм льоду на поверхні Землі становить бл. 24×10^6 км³, заг. пл. льодовиків з урахуванням антарктич. криги (90 % площі льодовиків Землі) дорівнює 16×10^6 км², площа морської криги — 26×10^6 км². Осн. спостереження і накопичення банку даних з Г. проводять антарктичні станції багатьох країн світу, зокрема укр. ст. «Академік Вернадський», рос. — «Мирный» і

«Молодежная» та ін. В Арктиці розташ. понад 200 поляр. станцій. Вивчення материк. льодовиків має не лише величезне теор., але й практ. значення: дозволяє більш раціонально використовувати водні ресурси рік, що живляться талою водою гірських льодовиків; попереджувати катастрофи (селі, обвали, повені); проводити облік територій, що звільняються від льодовиків.

Рекомендована література

1. Калесник С. В. Очерки гляциологии. Москва, 1963;
2. Тропов М. В. Ледники и климат. Ленинград, 1966;
3. Котляков В. М. Снежный покров Земли и ледники. Ленинград, 1968;
4. Серебрянный Л. Р. Древнее оледенение и жизнь. Москва, 1980;
5. Клімат України. К., 2003.

Д. Є. Макаренко

Бібліографічний опис:

Гляціологія / Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30580>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).